



T. B. M. M.
İYİ PARTİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Tarih: 4.12.2024

Sayı: 91



Yasin ÖZTÜRK
Denizli Milletvekili
TBMM Kâtip Üyesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

26/12/1925 Tarihli ve 697 Sayılı Günün Yirmi Dört Saate Taksimine Dair Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi gerekçesi ile birlikte ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim. (29/11/2024)


Yasin ÖZTÜRK
Denizli Milletvekili
TBMM Kâtip Üyesi

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	İçişleri
Esas Komisyon	Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji
Tarih: 6-12-2024	Esas No: 2/2754

T B M M KANUNLAR ve KARARLAR BSK LIGI
0 5 Aralık 2024
Numara:

T B M M GENEL EVRAK
0 5 Aralık 2024
No: 1542770

GENEL GEREKÇE

7 Eylül 2016 tarihli 2016/9154 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Türkiye’de yaz saati uygulaması kalıcı hale getirilmiş ve 8 Eylül 2016 tarihli Resmî Gazete ’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Bu karar, Ülkenin enerji tasarrufu sağlaması ve yaşamı kolaylaştırması amacıyla alınmış gibi görünse de uygulamanın sonuçları özellikle öğrenciler, çalışanlar ve genel halk üzerinde ciddi olumsuz etkiler yaratmıştır.

Karar, günün doğal döngüsü ile uyumsuz bir zaman dilimi oluşturarak toplumsal ve bireysel yaşamı olumsuz etkilemektedir.

Kalıcı yaz saati uygulaması, bireylerin biyolojik saatlerini ve günlük yaşamlarını etkileyen önemli bir müdahale olmuştur. İnsan biyolojisi, güneşin doğuşu ve batışı ile uyumlu bir ritimle çalışır. Ancak, yaz saati uygulamasının kalıcı hale getirilmesi, bu doğal ritmi bozmuştur. Özellikle kış aylarında, Türkiye’nin büyük bir kısmında insanlar sabah saatlerinde güneşi görmeden güne başlamaktadır. Çocuklar karanlıkta okula gitmekte, çalışanlar yine karanlıkta işe yetişmeye çalışmaktadır. Gün ışığından faydalanmanın en verimli olduğu saatler doğal döngüye uygun olmadığından, bireyler sürekli bir yorgunluk ve huzursuzluk hissi ile karşı karşıya kalmaktadır.

Bunun yanında, öğrencilerin bu durumdan etkilenme oranı oldukça yüksektir. Karanlıkta okula gitmek, çocuklarda hem fiziksel hem de psikolojik güvenlik kaygılarını artırmaktadır.

Ayrıca, sabahın erken saatlerinde güneş ışığına maruz kalamayan bireylerde melatonin salgılanması etkilenmekte, bu da uyku düzeninin bozulmasına ve odaklanma sorunlarına neden olmaktadır. Eğitim kalitesinin düştüğü, öğrencilerin daha yorgun ve dikkatsiz olduğu raporlanmaktadır.

Kalıcı yaz saati uygulamasının temel gerekçesi olarak enerji tasarrufu gösterilmiştir.

Ancak uygulamanın üzerinden geçen yıllarda yapılan çeşitli araştırmalar, bu tasarrufun beklenenden çok daha sınırlı olduğunu ortaya koymuştur. Hatta bazı raporlar, enerji tüketiminin artmış olabileceğine işaret etmektedir. Sabah saatlerinde güneş ışığından faydalanamayan bireyler, daha fazla aydınlatma ve ısıtma kullanmak zorunda kalmaktadır. Özellikle kış aylarında erken saatlerde başlayan enerji kullanımı, tasarruf beklentisini boşa çıkarmaktadır.

Bu uygulamanın enerji tasarrufundan ziyade toplumsal yaşam kalitesine zarar verdiği açıkça görülmektedir. Özellikle doğalgaz ve elektrik faturalarındaki artışlar, Vatandaşlar üzerinde ekonomik bir yük oluşturmıştır. Dolayısıyla, yaz saati uygulamasının kalıcı hale getirilmesi, hedeflenen ekonomik kazancı sağlamaktan uzaktır.

Biyolojik saatin bozulması, yalnızca fiziksel sağlığı değil, aynı zamanda psikolojik sağlığı da etkilemektedir.

Kış aylarında sabah karanlığında güne başlayan bireyler, mevsimsel depresyon (Seasonal Affective Disorder - SAD) gibi ruhsal sorunlarla daha sık karşılaşmaktadır. Güneş ışığı eksikliği, serotonin seviyesini düşürmekte ve bireylerin ruh hali üzerinde olumsuz etkiler yaratmaktadır. Bu durum, iş yerinde ve okulda verimliliğin düşmesine neden olmaktadır.

Sosyal yaşam açısından bakıldığında, kalıcı yaz saati uygulaması insanların yaşam tarzını değiştirmiştir. Sabah karanlığında güne başlayan bireyler, akşam saatlerinde de yoğun trafik ve uzun iş günleri nedeniyle evlerine geç dönmektedir. Aile içi iletişim ve sosyal etkileşim azalmakta, bireyler arasında stres seviyesi artmaktadır. Bu durum, toplumsal huzuru olumsuz etkilemektedir.

Kalıcı yaz saati uygulamasının yerine, Türkiye'nin coğrafi konumuna ve doğal güneş döngüsüne uygun bir zaman diliminin benimsenmesi gerekmektedir.

Coğrafi olarak Türkiye, UTC+2 zaman dilimine daha uygundur. Bu dilime dönülmesi, sabah saatlerinde güneş ışığından daha fazla faydalanılmasını sağlayacak ve bireylerin biyolojik ritimlerini yeniden dengeye oturtacaktır.

Ayrıca, enerji tasarrufu için yaz saati uygulamasına sadece yaz aylarında geçilmesi ve kış aylarında standart saat uygulamasına dönülmesi daha etkili bir yöntem olabilir. Bu, dünyanın birçok ülkesinde başarıyla uygulanmaktadır. Türkiye de bu sisteme dönerek hem bireysel hem toplumsal yaşam kalitesini artırabilir.

Sonuç olarak;

Kalıcı yaz saati uygulaması, enerji tasarrufu sağlama amacıyla başlatılmış olsa da bireylerin biyolojik ve psikolojik sağlığı, eğitim kalitesi ve sosyal yaşam üzerinde olumsuz etkiler yaratmıştır.

Enerji tasarrufu sağlama beklentisi boşa çıkmış ve uygulama, bireylerin günlük yaşamını zorlaştıran bir hale gelmiştir. Türkiye'nin coğrafi ve doğal koşullarına uygun bir saat dilimine geçilmesi hem bireylerin yaşam kalitesini artıracak hem de enerji tasarrufu hedeflerine daha uygun bir ortam yaratacaktır.

Bu nedenle, kalıcı yaz saati uygulamasından bir an önce vazgeçilmesi, toplumun genel yararı açısından elzemdir.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Kalıcı yaz saati uygulamasının kaldırılması amaçlanmıştır.

MADDE 2- Yürürlük maddesidir.

MADDE 3- Yürütme maddesidir.

26/12/1925 TARİHLİ VE 697 SAYILI GÜNÜN YİRMİ DÖRT SAATE TAKSİMİNE DAİR
KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 26/12/1925 tarihli ve 697 sayılı Günün Yirmi Dört Saate Taksimine Dair Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Gün ışığından daha fazla yararlanmak amacıyla bütün yurtta saatler, her yıl mart ayının üçüncü haftası pazar günü saat 03.00’te bir saat ileri ve ekim ayının üçüncü haftası pazar günü saat 03.00’te bir saat geri alınır.”

MADDE 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.